

Szeged, 1919. szeptember 26.

Péntek.

I. évfolyam. 5. szám

A MUNKÁRA

A SZEGEDI SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT HIVATALOS NAPILAPJA.

Felelős szerkesztő: HERCZEG ISTVÁN. — Szerkesztőség: Nappal Vár-utca 7. (Telefon 10—96). Éjjel Kelemen-utca 5. (Telefon 10—60). A felelős szerkesztő telefonja 15—83. — Kiadóhivatal: Kárász-utca 3. (Telefon 7—59). — Nyomda: Kelemen-utca 5. (Telefon 10—60).

A konkolyhintők

A szocialista párt huszonthat népgyűlést tartott kedden a fővárosban tiltakozásul a Friedrich-kormány elnyomó és országrontó rendszere ellen. Szegeden a kerületi pártszervezetek rendezték nagygyűléseket s egyhangulag elfogadták az alsóvárosi pártszervezet határozati javaslatát, amely megbélyegzi az okleveles miniszterelnök garázdálkodását és azt a bizalomszállítást, amellyel a szegedi kormánybiztos bókolt az önmegtermékenyítő kabinetnek. Az ország munkásságának hatalmas pártja fölcusdott kábultságából és első megmozdulásával azt az erőt, elszántságot, tisztánlátást és érettséget tanúsítja, amely a proletárság felszabadítására irányuló küzdelem megvívásához szükséges.

Azok, akik uton-útfélen azt hirdetik, hogy a szocializmus megbukott, önmagukra cáfolnak rá, amikor a szocializmus elementáris vonzóerejét igyekeznek becsempészni agitációjukba s reklámot csinálnak a keresztényszocializmusnak. **Kereszténység és szocializmus:** a két szó eszmetartalmát, tekintve, milyen szoros összetartozandóság van e két fogalom között és a gyakorlati életben milyen ríktó ellentétet jelent ez a szóösszetétel.

Komolyan vehető-e annak a pártnak a szocializmusa, amelynek tagjai hivatalnokok, iparosok, kereskedők, kis- és nagygazdák, káplánok és főpapok, dzsenrik, főurak vegyest? A természetes érdekeltek egész légiója választja el ezeket és az összetartó pántjuk pusztán és kizárólag a faji, a vallási gyűlölet. És hitelt érdemlően azoknak a kereszténységnek, akik a felebaráti szeretetnek, e sarkalatos krisztusi eszmének éppen az ellenkezőjét hirdetik?

Ime így fest a nekibőszült agitátorok kezelésében a keresztényszocializmus, amelyet a szociáldemokrácia ellenmégéül akarnak beoltani a hiszékenyek föltételezett tömegekbe. De a szervezett munkásság öntudatát nem lehet elhomályosítani ilyen nagy porhíttással. A szociáldemokrata pártba tömörült proletárok százezrei tudják, hogy ennek a szemfényvesztésnek a célja a munkásmozgalmak megfojtása és a feudalizmus és kapitalizmus népnyszerű uralmának visszaállítás. A múlt kripiájából előbuvó kiskirályok az októberi forradalom vívmányainak megsemmisítésével vissza szeretnék süllyeszteni a népet a tudatlanságba, a vallási fanatizmusba, a vagyon, a rang és szűletési kiváltságok bálványimádásába.

Ez a hátsó gondolata annak a csörtető akciónak, amellyel éket akarnak verni a mi zart sorainkba. Nem kell jóstehetség annak a megállapításához, hogy minden mesterkedésük meg fog törni az osztálytalan proletárság elvűségének sziklafalán. A szervezett munkásság

a nagydőknek és nagybirtoknok a tulajdonos vallásától független kapitalizmus ellen küzd és a munka jogait követeli mindazokkal szemben, akik a profetárságnak csak kötelességeit ismerik el. Egyaránt ellensége a parvenü pénzbarónak, a latifundikus mágnásnak, a munkásszilyozó gyároshoz és az olyan vasalt nadrágu, menoklis tisztviselőnek, aki a koldustarisznyát komikus méltósággal és népgyűlöző pókhendiséggel viseli.

Megmozdult a szervezett munkásság

— Impozáns politikai gyűlések a fővárosban. —

A szociáldemokrata munkásság újra jelentkezett a küzdőtéren. Keserves csalódás ez és ijedt elámulás azok számára, akik azt hitték, hogy a szociáldemokrata munkásmozgalmat a terror csapásai alatt elvérzett; viszont fölemelő ömudatot és újabb erőt adó azoknak, akiknek hitét már-már kikezdte a csüggedés, akik a gyöngeség nehéz óráiban azt hitték, hogy a demokráciában való döntő harcban csak mint gyöngye és jelenlétként tényezők vehetnek részt. Nem így történt. Budapest szervezett munkássága a keddi gyűléseken mindenekelőtt a szociáldemokrata párthoz való csatlakozását és a szociáldemokrácia harc módszereit való tántoríthatatlan ragaszkodását mondta ki.

A tiszta elmék és a tiszta lelkiismeretek számára fölemelő látvány a szociáldemokrata tömegeknek ez az újabb jelentkezése. Biztató tény, hogy az ország mostani zilált, nyomorúságos és kétségbeesett helyzetében van még az országnak egy hatalmas, szervezett ereje és hogy ezt az erőt a demokrácia módszereivel, a demokráciáért harcoló munkásság reprezentálja.

Ezt az erőt és akaratot azonban a szervezett munkásság csak azokkal együtt fejtheti ki, csak azoknak bocsáthatja rendelkezésére, akik vele együtt őszintén akarják az ország megmentését és őszintén a demokráciáért küzdenek.

A dolgozók igazi törzse, a szakszervezetbe tömörült szervezett munkásság Budapest kilenc részén páratlan lelkesedéssel népgyűléseken nyilvánította meg nagy erejét. A mindvégig fegyelmet megőrzött gyűlések hangulata nagyszerű bizonyossága volt a munkásság egységének.

A nyomdászok gyűlése

Kedden délelőtt tíz órakor már zsúfolásig megtelt az Omnia mozgószínház helyisége, ahol mintegy négyezer nyomdász elvtárs gyűlt egybe, hogy megjelenésével demonstrálja azt, hogy pártjához és szakszervezetéhez való hűségében a régi bizalommal kitart. Az elnöki megnyitó után Buchinger Manó elvtárs emelkedett szólásra és tartalmas beszédben ismertette a politikai helyzetet,

A proletárság tudja, hogy munkája nélkül az egész diszes társaságnak, fölkipok az álla és ehhez képest kiverekszik magának ha kell egyedül, ha lehet a jóval polgársággal szövetségben, azt a jogot, hogy beleszóljon az ország sorsának intézésébe és a társadalmat átalakító reformok megvalósításába. A konkolyhintők rövidesen ráfognak eszmélni arra a keserves tudatra, hogy roszadás módszerükkel néhány évet késnek.

rámutatott azokra az okokra, amelyek a munkásság tömegeit jobb felfogásuk ellenére kalandos politikába sodorták. Megállapította, hogy az épület, amelyet a bolsevista mozgalom fanatikuskai a világ munkásságának boldogítására fel akartak építeni, nem állhatott meg, mert az anyag, amelyből épült, nem volt szilárd és tartós, miután a terroristikus eszközök nem alkalmasak a fejlődés előbbrevitelére, majd kifejtette, hogy ha a már katasztrófális jellegű inség és a mindegyre növekvő munkanélküliség idejekorán meg nem szűnik, berzalmas télre lehet kilátásunk.

És ha ebben a kormányban — mondotta Buchinger — a hirdett hazafiság lenne, akkor éppen a pusztulásba vezetett ország érdekében olyan kormányt adná át a hatalmat, amely valamennyi dolgozó réteg képviselőit foglalná magába. Bejelentette, hogy a szociáldemokrata munkásság

a kommunizmust megelőző régi eszközeivel küzd az ellen a kormány ellen, amellyel az antant sem állhat szóba, miután semmi garanciát nem nyújt arra, hogy a termelés megindulására szükséges anyagi segítség megtérítését vállalja.

És ahogy — fejezte be nagyszabású beszédét Buchinger — az arénába indult gladiátorok e mondatokkal köszöntötték a császárt: „Ave Caesar morituri te salutant”, üdvözlégy császár, a halálba indulók köszöntenek, — ugyanigy mondjuk mi: **Üdvözlégy szocializmus, az élni és dolgozni akarók köszöntenek téged!** A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után az elnök felolvasta a határozati javaslatot, amelyet egyhanguan elfogadtak.

A Máv. Északi főműhelyének munkásai
a népligetben szabad ég alatt tartották nagyszabású, impozáns gyűlést. **Kertész** előterjesztésre egyhanguan elfogadták a politikai helyzetre vonatkozó határozati javas-

latot, majd ugyancsak egyhangian hozták meg az alábbi határozatot:

A Máv. Északi Főműhely alkalmazottainak 1919. szeptember 19-én tartott nyilvános értekezlete legmélyebb megbotránkozását fejezi ki mindazokkal szemben, akik vasutas testvéreiket rosszakaratulag denúciálják és hazug vádaskodással egyrészt az ártatlan vasutasok százait kinoxtatják meg és záratják be, másrészt a vasutasság összességének rovására igyekeznek maguknak érdemeket szerezni. Ugyanígy elítéli azokat a vasutasokat, akik a legkülönbözőbb jelzések hangoztatásával a vasutasság egységét meg akarják bontani.

Az értekező kimondja, hogy minden, bárholonnan jövő kísérlettel szemben rendíthetetlenül kitart szakszervezete és szaktalpa a Magyarországi Vasutasok Szövetsége és a „Magyar Vasutas” mellett. A gyűlés ezután minden incidens nélkül véget ért.

A famunkások, kárpitosok és városi alkalmazottak

a Népszínház-utca 16. szám alatti helyiségükben tartották meg gyűlést. A gyűlésen a szervezett munkásság oly nagy számban jelent meg, hogy az udaron külön gyűlést kellett tartani. A szónokok rámutattak arra, hogy a proletárdiktatúra kitöréseért elsősorban a magyar uralkodó osztályok felelősek, amelyek évtizedeken át antiszociális politikájukkal kétségbeesésbe sodorták a munkásokat. A határozati javaslatot mindkét gyűlésen nagy lelkesedéssel elfogadták.

Az Istvántelki főműhely

munkásai a rákospatotai Munkásotthonban tartották meg politikai gyűlést. Kétezernél több munkás jelent meg a gyűlésen. Az előterjesztett határozati javaslat a szociáldemokrata párt, másrészt a Vasutas-szövetség mellett foglalt állást.

A vas- és fémmunkások

a szövetség Thökoly-út 56. szám alatti házában tartották meg impozáns gyűlést. A napirendet **Peyer** Károly elvtárs ismertette. Rámutatott azokra a tulkapásokra és visszaélésekre, amelyek a jelenlegi kormány dicstelen utját kísérik. A gyűlés a határozati javaslatot egyhanguan elfogadta.

Az építőmunkások

házában az építőmunkások, üvegesek, festőmunkások, vegyeszeti munkások és házfelügyelők tartották ülést. Több szónok ismertette a politikai helyzetet, majd elfogadták a határozati javaslatot.

A szervezett munkásság talpraállítását demonstráló gyűlésekhez méltóképpen sorakoztak a cipészek, cipőfelsőrész-készítők, óráskok, pincérek, szabók, textil és az összes élelmészeti szakmák. Impozáns lefolyású volt a magánalkalmazottak gyűlése is.

Szakmozgalom.

A Magyarországi Szállodai, Éttermi és Kávéházi Alkalmazottak Országos Egyesületének Szegedi Csoportja - e hó 27-én reggel fél 9 órakor a Munkások Otthonban tisztújító taggyűlést tart; tagsági igazolványát mindenki hozza magával.

Pénteki gyűlések.

Kereskedelmi alkalmazottak vezetőségi tanácskozása este 6 órakor a Munkások Otthonban. — **Textilmunkások bizalmi tanácskozása** délután 5 órakor a Munkások Otthonban. — **Borbély- és fodrászsegédek rendkívüli tagértekezlete** este fél 7 órakor a Munkások Otthonban. — **Vasutas-Szövetség öszbizalmi ülése** délután 5 órakor a Munkások Otthonban. — **Molnárok és malommunkások tagértekezlete** este 6 órakor a Munkások Otthonban. — **Textilmunkások tagértekezlete** délután 5 órakor a Munkások Otthonban.

Szénkatasztrófa Közép-Európában.

A hosszú háború a hadviselő országokat szinte kivétel nélkül szénkriszibe sodorta. Bécsben azonban az utóbbi napokban oly nagy fokra hágott a szénhiány, hogy valóságos katasztrófával fenyegeti a milliós várost. Rendeletileg jelent meg, amely megszünteti a villamos vasuti közlekedést és az üzletek záróját 8 órában állapítja meg; a kapukat ugyanakkor zárják. Villamoslifttek csak kórházakban közlekedhetnek. Bécs polgármesterének nyilatkozata szerint a szénhiány olyan nagyméretű, hogy egész Ausztria gazdaságát megsemmisítéssel fenyegeti. Minden igényeket, hogy a veszedelmet elkerüljék, hiábavalónak bizonyult. A segítségre irányuló ígéreteket nem váltották be. És egyelőre nincs is kilátás arra, hogy a helyzet javuljon, mert a szénkészlet nem hogy növekedne, hanem óráról-óra csökken. Ilyen körülmények között rövidesen várható, hogy az ipari üzemeket is be kell szüntetni, ami a munkanélküliség óriási megnövekedését jelenti. Bécs egész lakossága a legnagyobb aggodalommal néz a szomorú kilátástalan jövő elé.

Az illetékes tényezők Mährisch-Ostriban óráról-óra megbeszéléseket folytatnak, hogy a katasztrófát elhárítsák.

Renner kancellár táviratban fordult a párisi békekonferenciá elnökéhez. Renner rámutatott Ausztria, különösen Bécs kétségbeesett helyzetére és kéri a legfelsőbb tanácsot, a békeszerződés értelmében tegyen lépéseket Cseh-Szlovákiánál és Lengyelországnál, hogy az osztrák népet óvják meg az összeomlástól és az anarchiától, amellyel egyidejűen egész Közép-Európát fenyegető katasztrófa tüné föl a fejét.

A szénválság nálunk is nagy. A magyarországi szénkrisz régibb az ausztriai válságnál. Még tartott a világháború, amikor egész sereg nagy gyár kénytelen volt beszüntetni az üzemét a szénhiány miatt. Vasárnapi érkezett Budapestre Gbusey amerikai ezredes, a szövetségek vasutügyi bizottságának elnöke, aki a szénkérdés dolgaiban tárgyalásokat folytat.

A szocializmus nem egyéb melegágyi növénynek, ha nem áll mögötte erős munkásmozgalom.

Irodalmi- és zenemű-újítások

érkeztek, kapható, Schwarz Jenő könyv- és papírkereskedésében, 28b.

Bárkinél olcsóbban és izléses kivitelben készít mindennemű ékszer munkáját, rajz vagy minta szerint 0000

Gospár (Grosz) Ferenc

Kölcsey-u. 2. Gotschal hölgyfodrász mellett. Ora és ékszer javító műhelyes 22a.

131 133 135.

Hány napos volt a proletárdiktatura?

A történetírók pontosan tudják, hogy meddig tartott Julius Caesar diktaturája, hogy Xerxes mikor nyerte meg a csatát, nem tévednek, mikor Leonidas hőstettéről írnak, sem amikor a váterlooi csatáról számolnak be. A történetírók pedig aligha ismerték személyesen Julius Caesart, vagy Xerxest, Leonidással sem jártak egy kávéházba, a váterlooi csatát sem nézték végig. Mégsem tévednek a dátumokban.

A magyar röpiratírók, akik bizonyos értelemben a történelemnek írnak, kik végigélték a proletárdiktaturát tévednek. Nemrégiben megjelent három röpirat. Az egyiknek a címe: „Kun Bélának 131 napos rémuralma”, szerkesztették: Györi Imre és Kázméri Kázmér; a másik címe: „A 133 napos rémuralom”, írta Molnár Jenő. A harmadik Orbós Attila könyve: „A 135 napos rémuralomról”.

Az egyik azt mondja, hogy a rémuralom 131 napos volt, a másik azt állítja, hogy 133 napos volt, a harmadik 135 napot ír. Már most melyiknek van igazasága?

Nézzük csak a proletárdiktatura március 21-én kezdődik, tehát tartott márciusban 10 napig.

- Márciusban 10 napig
- Áprilisban 30 napig
- Májusban 31 napig
- Júniusban 30 napig
- Júliusban 31 napig
- Augusztusban 1 napig
- Összesen 133 napig.

A proletárdiktatura tehát 133 napig tartott. Ezek szerint Molnár Jenőnek van igaza.

De ezután jogos a kérdés: Vajon ha Julius Caesarról, vagy Leonidásról olvasunk, az író nem téved-e néhány nappal — esetleg évvel?

Hártartási munkások

kik munkanélkül vannak, jelentkezzenek a Munkások Otthonban, levő szakszervezeti közvetítőnél. Mindezek azonnal elhelyezést nyernek.

Jó polgári családból való feltétlenül szolid 16-17 éves leány

három kis leánygyermek mellé felvétetik. Cim: König-nyomda, Kelemen-utca 5. szám.

Halmi József rőfös- és divátárúháza

Tisza E.-k. 38. dr. Goldschmidt-palota.

Munkások Általános Egyesztási Szövetkezete

Telefon 120. Feketesas-utca 19. Telefon 120.

Az öszmunkásság bevásárlási helye.

Allandóan raktáron vannak és ölesön beszerezhetők: liszt, kukorica, dara, decse, só, fűszerárúk, seprők és kefék, kitűző házi- és piperezsappanok, í-a, zománc edény, csemege, ásványvizek, borok, Huscsarnok, hentesüzlet. Naponta friss sütésű házikenyér.

Aki tagsági könyvét mindeztideig el nem vette, legkésőbb e hó folyamán vegye át. — A bevásárláshoz minden tag hozza magával könyvecskét.

Minden munkásnak kötelessége a szövetkezetenél részt jegyezni. Egy részjegy ára **100 kor.**

Őszi gyapju kosztüm-kelmék

minden divatszínben. 000000
Zefirek, vásznak és nyersselymek szenzációs árak mellett kaphatók 18

Bluz-, Ruha- és Pongyolagyár

Keleti-palota. Kigyó-utca 1. szám.

Rövidárúk
legolcsóbban beszerezhetők
Böcker Ferenc
Feketesas-utca 17. szám.

Gyermekcipők érkeztek
minden **13** LUSZTIG ERNŐ nagyságban. Tisza L.-k. 53.

A MUNKÁ

KIADÓHIVATALA

Iskolakönyvek

zongora-, hegedű- és énekiskolák, zeneművek az összes iskolák részére megérkeztek. Kovács Henrik könyv-, papir-, zeneműkereskedésében, Szeged, Kölcsey-utca.

5000 méter Csakis viszonteladóknak.

fehér köpperszalag

KOMLÓSI sportáruházában, Orszlán-utca 14. sz.

Zaviza Lajos villany, gázszereles és erőátviteli vállalat 000
Telefon 965.
E vállalat villany- és léghűtés-technikai berendezések, motorok, dynamók, telefonok és műszerész-munkák szakszere készítését és javítását. 000
Villamosfűzők és vasalók felelősség 0000 mellett javíttatnak. 00000